

**Bilag.****RETSPLEJEUDVALGET**

Adr. Højesteret, Christianborg

*København, den 8. November 1937.**Til Justitsministeriet.*

Justitsministeriet har i Skrivelser af 18. September og 12. Oktober d. A. (L. 4457) anmodet om Retsplejeudvalgets Erklæring angaaende et Udkast til Lovforslag om Oprettelse af en særlig Appelret. Efter at denne Sag har været behandlet i et Underudvalg og af det samlede Retsplejeudvalg, skal man fremsætte følgende enstemmig vedtagne Udtalelse:

Lovforslaget gaar ud paa at afhjælpe Mangler ved Ordningen af Disciplinærmyndigheden over Dommere og af Genoptagelse af Straffesager. Førstnævnte Regler er af overordentlig Betydning for Dommerstanden, sidstnævnte Regler kan være af lignende Betydning for domfældte Personer, men bruges erfaringsmæssig oftere af indbildt forurettede eller rene Retskværlanter. Til Afhjælpning af Manglerne forelaas oprettet en ny Centraldomstol af særegen Sammensætning og Indretning.

Foreløbig skal gøres nogle Bemærkninger om denne Domstol.

For saa vidt Domstolen skal have Afgørelsen om Dommeres Strafansvar for deres Forhold under Retsmøder og om Dommeres Afsættelse og Pensionsret, gives der herved Dommerne en Undtagelsesstilling i Sammenligning med andre Borgere og særlig andre Tjenestemænd, hvorved maa henvises til Motiverne til Tjenestemandsløven, Rigsdagstidende 1918—19 A. Sp. 6000. Med Hensyn til stedfundne Overvejelser om Ønskeligheden af at indføre Disciplinærretter her i Landet, som f. Eks. i Tyskland, siges det her, at der i Kommissionen er fuldstændig Enighed om, at man ikke bør tilstræbe en saadan Undtagelsesstilling for Tjenestemændene. I øvrigt skal man her henlede Opmærksomheden paa Statstjenestemandsløvens § 22.

Der vil være en ikke ringe praktisk Lighed mellem ekstraordinære Retter (Kommissionsdomstole), der ned sættes til Behandling af et eller flere foreliggende Retstilfælde, og den særlige Appelret, der faar underlagt sig disse saa stærkt begrænsede Retstilfælde, nemlig en Lighed deri, at den særlige Appelret kan besættes med særligt Henblik paa Dommernes Indstilling til disse Sager. Det har derfor Interesse at se, at Retsplejelovens § 21 med Hensyn til ekstraordinære Retter hjemler Anke direkte til Højesteret i borgerlige Sager og i Straffesager helt ophæver den ældre Rets Adgang til Paadømmelse af saadanne ved Kommissionsdomstole og alene hjemler Adgang til Foretagelse af Undersøgelser paa denne Maade.

Det er en væsentlig Grundsætning i dansk Retspleje, at enhver Retssag kan faas prøvet i mindst to Instanser og endende i Højesteret, hvortil kommer Muligheden for Genoptagelse paa senere tilvejebragte Oplysninger. Her er derimod Tale om Sageres Afgørelse i en enkelt og uigenkaldelig sidste Instans. Kun overordentlige Garantier i Henseende til Domstolens Sammensætning og Virkemaade kunde veje op mod dette, men den særlige Appelret viser det modsatte Billede. Her bemærkes i øvrigt, at ingen af dens Funktioner kan betegnes som Appelbehandling i sædvanlig Forstand.

Efter Grundlovens § 71 kan en Dommer, der ikke er fyldt 65 Aar, ikke afsættes uden ved Dom. Bortset fra vedvarende Aands- eller Legemssvaghed skal han til Forskel fra administrative Tjenestemænd „have gjort sig skyldig i et Forhold, som efter Loven maa medføre Embedets Forbrydelse“, jfr. Nellesmann Civilprocessens alm. Del, 3. Udg. S. 221 og Berlins Statsforfatningsret, 1934 II, S. 317. Reglen om Forhold,